

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ М.П. ДРАГОМАНОВА
ІНСТИТУТ ФІЛОСОФСЬКОЇ ОСВІТИ І НАУКИ

“Затверджено”

на засіданні Приймальної комісії
НПУ імені М.П. Драгоманова
протокол № 5 від “31” січня 2011р.
Голова Приймальної комісії
Андрущенко В.П.

“Рекомендовано”

Вченою радою
Інституту філософської освіти і
науки
протокол № 6 від “30” січня 2012 р.
Голова Вченої ради
Дробот І.І.

**Програма
вступного фахового випробування
з дисципліни „Культурологія”**

При вступі на навчання для здобуття
освітньо-кваліфікаційного рівня **“Магістр”**
на базі здобутого освітньо-кваліфікаційного рівня **“Бакалавр”**, **“Спеціаліст”**

спеціальність 8.02010101 - Культурологія

I. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА.

Програма з вступного фахового випробування зі спеціальності «Культурологія» освітньо-кваліфікаційного рівня «Магістр» передбачає ознайомлення викладачів і студентів з основними правилами, вимогами та змістом роботи державної екзаменаційної комісії в Інституті філософської освіти і науки НПУ імені М.П. Драгоманова. З цією метою акцентується увага на основних питаннях, що входять до екзаменаційних білетів з культурології у контексті філософського, культурологічного та естетичного знання, а також на розроблених критеріях оцінки знань студентів, виявлених під час екзамену.

Вступне фахове випробування проводиться після здобуття ними освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр» відповідно до вимог освітньо-кваліфікаційної характеристики та освітньо-професійної програми підготовки спеціаліста за спеціальністю 8.02010101 – «Культурологія» напрямку 0201 – «Культура». Державну атестацію на рівні спеціаліста здійснює Державна екзаменаційна комісія.

Програма побудована з урахуванням вимог кредитно-модульної системи навчання та державного стандарту вищої освіти.

II. ЗМІСТ ПРОГРАМИ (НОРМАТИВНІ ДИСЦИПЛІНИ).

Блок I . Теоретична культурологія

1. Становлення культурології як науки. Статус культурології на Заході, в Росії, Україні та її місце серед гуманітарних наук.
2. Структура культурологічного знання. Фундаментальна культурологія.
3. Екзистенційна парадигма культурології.
4. Ігрова концепція походження культури.
5. Герменевтичний підхід до вивчення культури.
6. Психоаналітичні концепції культури (З.Фрейд, К.Юнг, З.Фромм).
7. Діяльнісний підхід до вивчення культури.
8. Поняття культури та різноманіття її визначень в сучасній культурологічній думці.

9. Уявлення про культуру в західноєвропейській думці Античності та Середньовіччя.
10. Концепції циклічного розвитку культури (Дж. Віко, модифікація ідей циклічного розвитку культури в концепціях Н.Я. Данилевського, О. Шпенглера, А. Тойнбі, соціокультурної динаміки П. Сорокіна).
11. Проект Просвітництва: концепції лінійного розвитку культури. Позиція М. Хоркхаймера і Т. Адорно з приводу проекту Модерну, що склався в епоху Просвітництва. Робота «Діалектика Просвітництва».
12. Теорія культури Й.Г. Гердера.
13. Система наук у неокантіанстві і „наука про культуру” в цій системі
14. Культурна антропологія та дослідження первісної культури: їхнє значення для формування теорії культури.
15. Міфологічні системи у різних народів: порівняльний аналіз.
16. Морфологія культури за Е. Орловою та А. Флієром. Функції культури.
17. Масова та елітарна культура. Ортега-і-Гассет про кризу культури.
18. Поняття хронотопу та специфіка його культурологічного дослідження
19. Культура, субкультура, контркультура.
20. Сучасний погляд на проблему антропосоціогенезу. Сутність й етапи культурної еволюції та її відмінність від біологічної.
21. Динаміка культури. Кризові ситуації в культурі.
22. Аналітичні концепції кризи західноєвропейської культури (Ф. Ніцше, Г. Зиммель. Франкфуртська школа: В. Бенямін, М. Хоркхаймер, Т. Адорно, Г. Маркузе).
23. Принципи типології культури. Періодизація культурно-історичного процесу.
24. Поняття та функції міфу у різних філософсько-культурологічних школах. Структура міфу за Р. Бартом та М. Еліаде.
25. Техніка як феномен культури. Відношення техніки до життя духу. Технологічні революції та зміна способу життя людства.
26. Функції традиції в культурі. Традиціоналізм, фундаменталізм, модернізм.
27. Аполонівське та діонісійське начала в культурі. Класичні і некласичні культурні епохи.
28. Ментальність як засада культури.
29. Культурна самоідентифікація. Механізми ідентифікації в сучасному суспільстві.
30. Ключові категорії в культурології: «картина світу», «знак», «символ», «текст», «архетипи культури», «універсалиї культури» та інші.
31. Поняття і сутність діалогу у філософії та культурології. Проблема «Іншого» в культурфілософській рефлексії (М. Бубер, М. Бахтін, Е. Левінас, Ж. Лакан та ін.).
32. Внутрішня діалогічність культури: культура як форма одночасного буття і спілкування різних культур (В. Біблер).
33. «Семіологічний парадокс» за Р. Бартом. Полісемія і синонімія у кіномистецтві (Р. Барт).

34. Тартусько-Московська структурно-семіотична школа (Ю.Лотман, Вяч.Вс.Іванов, В.Н.Топоров, Б.А.Успенський та ін.)
35. Діяльність Празького лінгвістичного гуртка: Р. Якобсон, Я.Мукаржовський.
36. Російська формальна школа: Б. Ейхенбаум, В. Шкловський, Ю.Тинянов, Р. Якобсон. Значення робіт філолога-фольклориста В.Я.Проппа.
37. Культурологічний потенціал концепції «Осьового часу» К.Ясперса.

Література:

1. Аверинцев С. Древние цивилизации. – М., 1989.
2. Адорно Т., Хоркхаймер М. Культурная индустрия: Просвещение как массовый обман.
3. Александрова Е.Я., Быховская И.М. Культурологические опыты. – М., 1997.
4. Анкерсмит Ф.Р. История и тропология: взлет и падение метафоры. – М., 2003.
5. Апель К.О. Трансформация философии. – М., 2001.
6. Арнольдov А.И. Введение в культурологию. – М., 1993.
7. Балл Г. Категорія культури у визначенні орієнтирів освіти // Діалог культур: Україна у світовому контексті: Філософія освіти. – Вип. 8. – Львів, 2002.
8. Балл Г. Категорія культури у визначенні орієнтирів освіти // Діалог культур: Україна в світовому контексті: Філософія освіти. – Львів, 2002.
9. Барг М.А. Эпохи и идеи: Становление историзма. – М., 1987.
10. Барт Р. Избранные работы: Семиотика. – М., 1989.
11. Барт Р. Мифологии. М., 1985.
12. Баткин Л. Итальянские гуманисты: Стиль жизни, стиль мышления. – М., 1978.
13. Бауман З. Идентичность в глобализирующемся мире.
14. Бахтин М. Творчество Франсуа Рабле и народная культура средневековья и Ренессанса. – М., 1990.
15. Бахтин М. Эстетика словесного творчества. – М., 1975.
16. Бахтин М.М. Вопросы литературы и эстетики. Исследования разных лет. – М., 1975.
17. Бахтин М.М. Литературно-критические статьи. – М., 1986.
18. Бахтин М.М. Проблема текста в лингвистике, философии и других гуманитарных науках: Опыт философского анализа // Бахтин М.М. Эстетика словесного творчества. – М., 1979.

- 19.Бахтин М.М. Проблемы поэтики Достоевского. – М., 1972.
- 20.Бахтин М.М. Формы времени и хронотопа в романе: очерки по исторической поэтике.
- 21.Бахтин М.М. Эстетика словесного творчества. – М., 1979.
- 22.Белый А. Символизм как миропонимание. – М., 1994.
- 23.Бердяев Н.А. Самопознание. – М., 1990.
- 24.Бердяев Н.А. Смысл истории. – М., 1990.
- 25.Бердяев Н.А. Философия творчества, искусства и культуры: В 2 т. – М., 1994
- 26.Библер В. От наукоучения – к логике культуры. – М., 1992.
- 27.Библер В. С. Диалог. Сознание. Культура (Идея культуры в работах Бахтина) // Одиссей. Человек в истории. 1989. – С. 21 – 59.
- 28.Библер В.С. Культура. Диалог культур (опыт определения) // Вопросы философии. – 1989. – № 6.
- 29.Библер В.С. Михаил Михайлович Бахтин, или Поэтика культуры. – М., 1991.
- 30.Библер В.С. На гранях логики культуры. Книга избранных очерков. – М., 1997.
- 31.Библер В.С. От наукоучения – к логике культуры. М., 2006.
- 32.Библер В.С. Школа диалога культур. – М., 1992.
- 33.Бидерманн Г. Энциклопедия символов. – М., 1996.
- 34.Блюменберг Х. Работа над мифом. М., 2006.
- 35.Бокань В. Культурологія: Навч. посіб. – К.: МАУП, 2000.
- 36.Бокань В.А., Польовий Л.П. Історія культури України. – К., 1998.
- 37.Боннар А.Греческая цивилизация. – Ростов-на-Дону, 1994.
- 38.Бубер М. Я и Ты; Диалог //Бубер М. Два образа веры. – М., 1995.
- 39.Васильев Л.С. История религий Вотсока. – М., 1988.
- 40.Введение в культурологию / Отв. ред. Е.Попов. – М., 1995.
- 41.Вебер М. Протестантська етика і дух капіталізму. – К., 1994.
- 42.Всеобщая история искусств. – М., 1958-1970.
- 43.Габермас Ю. Філософський дискурс Модерну. – К., 2001.
- 44.Гадамер Х.-Г. Истина и метод. Основы философской герменевтики. – М., 1988.
- 45.Гайденко П.П. Эволюция понятия науки. – М., 1980
- 46.Гаспаров Б.А. Язык, память, образ: Лингвистика языкового существования. – М., 1996.
- 47.Гаспаров М. Структура текста и культурный контекст // Литературные лейтмотивы. — М., Языки культуры, 1994.
- 48.Гаспаров М.Л. Записи и выписки. – М., 2000
- 49.Гатальська С.М. Філософія культури: Підручник. – К., 2005.

50. Гинзбург К. Мифы – эмблемы – приметы: Морфология и история. – М.: Новое издательство, 2004.
51. Греченко В.А., Чорний І.В., Кушнерук В.А., Режко В.А. Історія світової та української культури: Підручник. – К., 2000.
52. Гройс Б. Утопия и обмен. М., 1993.
53. Гуревич А. Категории средневековой культуры. – М., 1972.
54. Гуревич А.Я. Категории Средневековой культуры. – М., 1972.
55. Гуревич П.С. Культурология. М., 2000.
56. Гуревич П.С. Философия культуры. – М., 1995.
57. Гуревич. П.С. М. Бубер и М.Бахтин: интеллектуальная контроверза // Философские науки. – 1995. – № 1.
58. Гуссерль Е. Криза європейського людства і філософія // Філософська і соціологічна думка. – №7-8.
59. Давидович В.Е., Жданов Ю.А. Глава II. Культура — категория теоретического сознания. // Сущность культуры. - 1979.
60. Данилевский Н.Я. Россия и Европа. – М., 1991.
61. Делез Ж. Гваттари Ф. Что такое философия? – Спб., 1998.
62. Дерріда Ж. Позиції: бесіди з Анрі Ронсом, Юлією Крістевою, Жаном-Луї Удбіном, Гі Скарпетта. – К., 1994.
63. Диалог в философии: Традиции и современность. – Спб., 1995.
64. Дрейер О.К., Лось В.А. Глобальная проблематика и Римский клуб. – М., 1995.
65. Еліаде М. Аспекти мифа. – М., 2000.
66. Енді Уорхола Інтернет-ресурс (адреса в Інтернеті – www.warhol.org)
67. Енциклопедія постмодернізму. К., 2003.
68. Ерасов Б.С. Культура, релігія і цивілізація на Востокє. – М., 1990.
69. Загальноєвропейський простір вищої освіти – досягнення цілей: Комюніке Конференції міністрів країн Європи, відповідальних за сферу вищої освіти // Вища школа. – 2005. – № 4.
70. Зеньковский В.В. Основы христианской философии. – М., 1997.
71. Ильин И. Постмодернизм от истоков до конца столетия. — М., “Интрада”, 1995.
72. Ильин И.П. Постструктурализм. Деконструктивизм. Постмодернизм. — М., Интрада, 1996.
73. Искусство нового времени. Опыт культурологического анализа. СПб., 2000.
74. История ментальностей. М., 1996.
75. Історія світової культури. Культурні регіони. – к., 1997.
76. Історія української культури / за ред. І. Крип'якевича. – Львів, 1993.
77. Каган М.С. Философия культуры. СПб, 1996.
78. Керрол Л. Аліса в країні чудес. К., 1985.
79. Козловски П. Культура постмодерна. – М., 1997.

80. Конрад Н. Запад и Восток. – М., 1972.
81. Косиков Г. Ролан Барт — семиолог и литературовед // Барт Р. Избранные работы. — М., Прогресс, 1989. — С.23.
82. Кристева Ю. Бахтин, Слово, Диалог и Роман // Диалог. Карнавал. Хронотоп. — М., 1993. — №4. — С.78.
83. Кристева Ю. Бахтин, слово, диалог и роман // Французская семиотика: От структурализации к постструктурализму. – М., 2000.
84. Культурология / Сост. А. Радугин. – М., 1996.
85. Культурология XX век. Словарь. – Спб., 1997. – 640 с.
86. Культурология. XX век. Словарь. – М., 1997.
87. Культурология: українська та зарубіжна культура: Навч. пос. / За ред. М.М.Заковича. - К., 2004.
88. Культурология: Уч. пос. / Под ред. Г.В. Драча. – Ростов на Дону, 1996.
89. Культурология: Учебное пособие / Под ред В.А.Фортунатовой и Л.Е.Шапошникова. – М., 2003.
90. Культурология: Учебное пособие / Под ред. Г.В. Драча. – М., 1996.
91. Кушнір В. Парадигма діалогу в професійній підготовці педагога // Шлях освіти. – 2002. – № 4.
92. ЛЕВИ-Стросс К. мифологии. – М.-Спб., 1999.
93. ЛевінасЕ. Між нами: Дослідження. Думки-про-іншого. – К., 1999.
94. Ліндсей Дж. Коротка історія культури. – К., 1995.
95. Лобас В.Х. Українська і зарубіжна культура: Навч. посіб. – К., 2000.
96. Лосев А.Ф. Диалектика мифа. М., 1988.
97. Лосев А.Ф. Эстетика Возрождения. – М., 1983.
98. Лотман Ю. Культура и взрыв. М., 1999.
99. Лотман Ю. Избранные статьи: В 3 т. – Таллинн, 1992.
100. Лотман Ю.М. Внутри мыслящих миров: Человек – текст – семиосфера – история. – М., 1996.
101. Лотман Ю.М. Культура и взрыв. – М., 1992.
102. Лотман Ю.М. О двух моделях коммуникации в системе культуры // Лотман Ю.М. Избранные статьи: В 3 т. – Т.1. – Таллинн, 1992.
103. Лотман Ю.М. Проблема византийского влияния на русскую культуру в типологическом освещении // Византия и Русь. – М., 1989.
104. Лотман Ю.М. Семиотика культуры и понятия текста // Лотман Ю.М. Избранные статьи: В 3 т. – Т.1. – Таллинн, 1992.
105. Лотман Ю.М. Текст в тексте // Лотман Ю.М. Избранные статьи: В 3 т. – Т.1. – Таллинн, 1992.
106. Макдоналд Д. Теория массовой культуры. Любое издание.

107. Мак-Люен М. Галактика Гутенберга.
108. Маланюк С. Нариси з історії нашої культури. – К., 1953
109. Малиновский Б. Научная теория культуры. М., 2000.
110. Мамардашвили М.К. Пятигорский А.М. Символ и сознание. М., 1997.
111. Мамонтов С.П. Основы культурологии: Учебное пособие. – М., 2001.
112. Маньковская Н.Б. Эстетика постмодерна. СПб, 2000.
113. Межуев В.М. Классическая модель культуры: проблема культуры в философии Нового времени // Культура: теории и проблемы. – М., 1995.
114. Мелетинский Е.М. Поэтика мифа. – М., 1976.
115. Мид М. Культура и мир детства. – М., 1988.
116. Моль А. Социодинамика культуры. – М., 1973.
117. Найдорф М.И. Введение в теорию культуры: Основные понятия культурологии: Одесса: Друк, 2005.
118. Найдорф М.И. Основные категории/универсалии культуры. // Введение в теорию культуры: основные понятия культурологии. – Одесса, Друк, 2005.
119. Ницше Ф. Сочинения: В 2 т. – М., 1990.
120. Новикова Л.И. К методологии гуманитарного знания // М.М. Бахтин как философ. – М., 1992.
121. Оганов А.А. Хангельдиева И.Г. Теория культуры. Издательство Гранд, 2003
122. Огієнко І. Українська культура: Коротка історія культурного життя українського народу. – К., 1991.
123. Омельченко Елена. Субкультуры и культурные стратегии на молодежной сцене конца XX века: кто кого? // Журнал "Неприкосновенный запас" №3(36) 2004.
124. Орлова Э. Введение в социальную и культурную антропологию. – М., 1994.
125. Орлова Э.А. Динамика культуры и целеполагающая активность человека // Морфология культуры. Структура и динамика. – М., 1994
126. Орлова Э.А. Морфология культуры.
127. Ортега-і-Гасет. Бунт мас. // Вибрані твори. – К., Основи, 1995.
128. П'ятигорський А.М. Мифологические размышления. М., 1996.
129. Павленко Ю.В. Історія світової цивілізації: Соціокультурний розвиток людства: Навч. пос. – К., 1999.
130. Павленко Ю. Історія світової цивілізації. – К., 2000.
131. Петрашкевич-Тихомирова О.М. Культурология как теория культуры. М., Академ.Проект, 2005.
132. Петрова М.М. Теория культуры. М., Издательство Михайлова В.А., 2000

133. Печчеи А. Человеческие качества. – М., 1985.
134. Полікарпов В. Лекції з історії світової культури. – К., 1999.
135. Радугин А.А. Культурология: учебное пособие. М., alma mater, 2001.
136. Рансьер Ж. Эстетическое бессознательное. М., 2006.
137. Рибакон Б.А. Язичество древних славян. – М., 1986.
138. Рикер П. Конфликт интерпретаций: Очерки о герменевтике. – М., 1995.
139. Рикер П. Память, история, забвение. – М., Изд-во гуманитарной литературы. 2004.
140. Рікер П. Сам як інший. – К., 2000.
141. Рождественский Ю.В. Введение в культуроведение. - М., 2000.
142. Розин В.М. Введение в культурологию. – М., 1997.
143. Розин В.М. Культурология. М., 2003
144. Розин В.М. Культурология: Учебник. – М., 1999.
145. Розин В.М. Теория культуры. М., Nota bene, 2005
146. Рорти Р. Случайность, ирония, солидарность. – М., 1995.
147. Руднев В. Интертекст // Словарь культуры XX века. — М., Аграф, 1997. — С.112.
148. Руднев В.П. Морфология реальности. - М., 1996.
149. Савельева И.М., Полетаев А.В. История и время. В поисках утраченного. – М., 1997.
150. Садохин А.П. Культурология: теория и история культуры. Учебное пособие. М., ЭКСМО, 2007.
151. Самосознание европейской культуры XX века. – М., 1991.
152. Сапронов П. Культурология: Курс лекций по теории и истории культуры. – Спб., 1998.
153. Силичев Д. Постмодернизм: экономика, политика, культура. – М., 1998.
154. Сікорський П. Принцип кредитно-модульної технологій навчання // Вища школа. – 2004. – № 4.
155. Скворцова Е.М. Теория и история культуры. М., 2005.
156. Смирнов И. Порождение интертекста. — М., НЛЮ, 1993. — С.67.
157. Современная западная философия: Словарь / Сост. Малахов В.С., Филатов В.П. – М., 1991.
158. Современная западная философия: Словарь. – М., 1991.
159. Соколов Э.В. Очерки теорий культуры. – М., 1994
160. Соловьев В.С. Смысл любви // Соловьев В.С. Сочинения: В 2 т. – Т. 2 – М., 1990.

161. Сорокин П.А. Обзор циклических концепций социально-исторического процесса // Социологические исследования. 1998. № 12. – С. 3-14.
162. Сорокин П.А. Человек, цивилизация, общество. – М., 1992.
163. Степанянц М. Мир Востока. – М., 2005.
164. Суспільство на порозі ХХІ століття: філософське осмислення плінного світу: Навчальний посібник // В.С. Пазенок, В.В. Лях, О.М. Соболь та ін. – К., 1999.
165. Тайлор Э. Первобытная культура. – М., 1989.
166. Тейар де Шарден. Феномен человека. – М., 1987.
167. Теорія та історія світової і вітчизняної культури: Курс лекцій. – К., 1992.
168. Тойнби А. Постигание истории. М., 1991.
169. Тойнби А.Дж. Постигание истории. – М., 1991.
170. Топоров В.Н. О ритуале: введение в проблематику // Архаический ритуал в фольклорных памятниках. – М., 1988.
171. Тощенко В.П. Философия культуры диалога. – Новосибирск, 1993.
172. Уайт Х. Метаистория. Историческое воображение в Европе XIX века. Екатеринбург, 2002.
173. Успенский Б. Семиотика искусства. – М., 1995.
174. Ушинский К.Д. Избранные педагогические сочинения. – М., 1954.
175. Ушкалов Л. Світ українського бароко. – Харків, 1994.
176. Философия культуры: становление и развитие / Под ред. М Кагана. – Спб., 1998.
177. Философский энциклопедический словарь // Редколл: С.С. Аверинцев. – М., 1989.
178. Філософії освіти ХХІ століття: проблеми і перспективи: Зб. наук пр. / За заг. ред. В. Андрущенко. – К., 2000.
179. Флиер А. Культурология для культурологов. – М., 2000.
180. Флиер А. Я. Современная культурология: Объект, предмет, структура // Общественные науки и современность. – 1997. – № 2.
181. Флиер А.Я. Культурология для культурологов. М., 2002.
182. Фрейд З. Психоанализ. Религия. Культура. – М., 1992.
183. Фромм Э. Иметь или быть. – М., 1990.
184. Фромм Э. Искусство любви. – М., 1990.
185. Фуко М. Воля к истине. – М., 1996.
186. Хамітов Н., Гармаш Л., Крилова С. Історія філософії: Проблема людини. – К., 2002.
187. Хамітов Н.В., Гармаш Л.Н., Крилова С.А. Історія філософії. Проблема людини та її меж: Навч. пос. – К., 2000.

188. Хейзинга Й. Осень Средневековья. – М., 1988.
189. Хейзинга Й. Homo ludens. К., Основи, 1996.
190. Хьюбнер К. Истина мифа. М., 1999.
191. Черепанова С. Діалог культур як філософсько-гуманістична традиція вітчизняної освіти // Філософія. Історія культури. Освіта: Доповіді та повідомлення III Міжнародного конгресу українців. – Харків., 1996.
192. Чех А. Символ и миф: к проблеме генезиса. // Сборник „Язык и культура”. - Новосибирск, 2003. - С. 58-66.
193. Чмихов М. Давня культура. – К., 1994.
194. Шаадат Ш. Новые публикации по интертекстуальности // Новое литературное обозрение. – 1995. – № 2.
195. Шатин Ю. Миф и символ как семиотические категории. // Сборник „Язык и культура”. - Новосибирск, 2003. - С. 7-10.
196. Швейцер А. Благоговение перед жизнью. – М., 1992.
197. Шевнюк О.Л. Культурологія: Навч. посіб. – К., 2004.
198. Шендрик А.И. Теория культуры: Учебное пособие для вузов. - М.:ЮНИТИ-ДАНА, Единство, 2002.
199. Шкуратов В.А. Историческая психология. — М.: Смысл, 1997.
200. Шохин В.К. Древняя Индия в культуре Руси (XI – середина XV в.): Источниковедческие проблемы. – М., 1988.
201. Шпенглер О. Закат Европы. – Новосибирск, 1993.
202. Элиаде М. Аспекты мифа. – М., 1995.
203. Энциклопедический словарь по культурологии / Под ред. А.Радугина. – М., 1997.
204. Юнг Г.К. Архетип и Символ. – М., 1991.
205. Юнг Карл Густав. Душа и миф: шесть архетипов. К., 1996.
206. Ясперс К. Смысл и назначение истории. – М., 1994.

Блок II. Історична культурологія

1. Культура первісного світу.
2. Загальні особливості культур стародавніх цивілізацій.
3. Культура Стародавнього Єгипту.
4. Культура Шумеру, Аккаду, Вавилонії: космогонічний міф, картина світу, мистецтво.
5. Давньокитайська культура. Конфуціансько-даоський тип культури.
6. Культурні цінності синтоїзму. Специфіка художньої культури традиційної Японії.
7. Культура давньоіндійської цивілізації: Хараппи та Мохенджо-Даро. Індо-буддійський тип культури.

8. Специфіка давньоамериканського мистецтва: культурні досягнення майя, ацтеків, інків.
9. Культура скіфів. «Звіриний стиль».
10. Особливості розвитку культури в цивілізаційних центрах Середньої Азії (Парфія, Маргіана, Хорезм, Сод, Бактрія, Чач, Фергана).
11. Античність як тип культури.
12. Культура Греції. Культ краси і освіченості.
13. Стародавня римська цивілізація. Прагматичний геній римлян.
14. Візантія - будівництво християнського світу. Культура і мистецтво.
15. Середньовіччя як тип культури.
16. Романський стиль та готика в культурі середньовічної Європи.
17. Світська культура Середньовіччя: карнавальна-сміхова культура, театр, куртуазна література.
18. Культура Київської Русі.
19. Архітектура бароко: відображення нового світобачення. Італія – батьківщина барокової культури Європи.
20. Північне Відродження: культура Нідерландів, Німеччини, Франції.
21. Золоте століття іспанського живопису: теми, герої, жанри.
22. Фламандське та голландське мистецтво XVII століття як два полюси барокового світовідчуття. Творчість Рембранта як філософське занурення в сутінки свідомості.
23. Культура епохи Просвітництва.
24. Культура рококо: іронія, скептицизм, вишуканість.
25. Романтизм як художній напрямок в культурі початку XIX століття. Виникнення національних шкіл у мистецтві.
26. Критичний реалізм як художній напрямок у культурі Європи, Росії, України середини XIX століття.
27. Світосприйняття імпресіоністів та їх художній метод.
28. Постімпресіонізм: творчість П.Сезанна, В.Ван Гога та П.Гогена.
29. Модерн як епоха в культурі. Австрійський «сецесіон» і Сецесія в Україні.
30. «Срібне століття» російської культури.
31. Мистецтво авангарду: нове світосприйняття і нова художня мова.
32. Абстракціонізм – нова форма мистецтва. Різні форми абстракціонізму: кольоровий абстракціонізм В.Кандинського, неопластицизм, орфізм, супрематизм.
33. Концепція конструктивізму та її розвиток у культурній традиції XX століття. БАУХАУЗ і ВХУТЕМАС.
34. Живописне формоутворення кубізму, футуризму, кубофутуризму.
35. Фовізм, експресіонізм, сюрреалізм як напрями авангарду.
36. Культура поп-арту.
37. Ідеал людини в культурах Заходу і Сходу: компаративний дискурс.
38. Культура Постмодернізму: сутність, основні напрями.
39. Поняття «медіакультура», його зміст. Основні характеристики медіакультури.

40. Мультимедіа та нові форми художньої творчості. Творчість українських медіа-артистів.

Література:

1. Алпатов М.В. Всеобщая история искусств. В 2-х томах. – М., 1949.
2. Алпатов М.В. Художественные проблемы итальянского Возрождения. – М., 1976.
3. Бабій Л. Діалектика розвитку історичних типів культур. – Львів, 1991.
4. Баткин Л.М. Итальянское Возрождение в поисках индивидуальности. – М., 1989.
5. Баткин Л.М. Итальянское Возрождение. Проблемы и люди. – М., 1995.
6. Баткин Л.М. Леонардо да Винчи и особенности ренессансного творческого мышления. – М., 1990.
7. Батракова С.П. Искусство и миф: Из истории живописи XX века. – М., 2002.
8. Батракова С.П. Художник XX века и язык живописи. От Сезанна к Пикассо. – М., 1996.
9. Белицкий М. Забытый мир шумеров. – М., 1980.
10. Белый А. Символизм как миропонимание. – М., 1994.
11. Бердяев Н. Пикассо. // Бердяев Н.А. Судьба России. Кризис искусства. – М., 2004.
12. Бицилли П.М. Место Ренессанса в истории культуры. М., 1977.
13. Богомоллов Н.А. В зеркале „серебряного века”: русская поэзия начала XX века. – М., 1993.
14. Бойс М. Зороастрийцы. Верования и обычаи. – М., 1987.
15. Бонгард-Левин Г.М. Древнеиндийская цивилизация. – М., 1993.
16. Бонгард-Левин Г.М. Древнеиндийская цивилизация. Философия, наука, религия. – М., 1980.
17. Бонгард-Левин Г.М. Древнеиндийская цивилизация: Философия. Наука. Религия. – М.: Наука, 1980. – 333с.
18. Бонгард-Левин Г.М. Индия в древности. – М.: Наука, 1985. – 758с.
19. Бонгард-Левин Г.М. Индия эпохи Маурьев. – М.: Наука, 1973. – 407с.
20. Браичевський М.Ю. Утвердження християнства на Русі. – К., 1989.
21. Брюнель-Лобришон Ж., Дюамель-Амадо К. Повседневная жизнь во времена трубадуров XII-XIII вв. – М., 2003.
22. Бувье-Ажан М. Аттила: Бич Божий. – М., 2003.
23. Буданова В.П. Варварський мир в епоху великого переселення народів. – М., 2000.
24. Булгаков С.Н. Труп красоты. По поводу картин Пикассо. // Булгаков С.Н. Соч. В 2-х тт., т.2. Избранные статьи. – М., 1993.
25. Бычкова Л., Бычков В. Пикассо. // Лексикон неоклассицизма. Художественно-эстетическая культура XX века. – М., 2003.
26. Бэшем А. Чудо, которым была Индия. – М., 1977.

27. Вазари Д. Жизнеописания наиболее знаменитых живописцев, ваятелей и зодчих. Т.1-2. – М., 1998.
28. Вайнтруб И.В. Священные лики цивилизаций. – К.: Техника, 2001. – 512с.
29. Вайнтруб И.В. Семантика Єрусалимського храму // Людина і світ. – 1997. - №5-6. – С.14-17.
30. Вальтер И.Ф. Пикассо. – М., 2002.
31. Васильев Л.С. История религий Востока. – М, 1988.
32. Васильев Л.С. История религий Востока: Уч. пос. – М.: Книжный дом "Университет", 1998. – 432с.
33. Васильев Л.С. Культы, религии, традиции в Китае. – М.: Наука, 1970. – 484с.
34. Веймарн Б.В. Искусство арабских народов: Средневековый период. – М.: Искусство, 1960. – 199с.
35. Вейнберг И.П. Человек в культуре древнего Ближнего Востока. – М.: Наука, 1986. – 208с.
36. Вёльфмин Г. Классическое искусство. СПб., 1997.
37. Виноградова Н.А. Искусство Японии. – М.: Изобразительное искусство, 1985. – 152с.
38. Виппер Б.Р. Английское искусство. – М., 1945.
39. Виппер Б.Р. Очерки голландской живописи эпохи расцвета. – М., 1962.
40. Виппер Б.Р. Проблема реализма в итальянской живописи XVII-XVIII веков. – М., 1966.
41. Виппер Б.Р. Проблема реализма в итальянской живописи XVII-XVIII веков.
42. Від найдавніших часів до початку ХХ ст.. – К., 1976.
43. Воронина Т.С., Мальцева Н.Л. Искусство Возрождения в Нідерландах, Франції, Англії. (Пам'ятники мирового искусства). – М., 1994.
44. Всеобщая история искусств: в 6-ти томах. – М., 1956.
45. Герман М.Ватто. – М., 1984.
46. Герман М.Ю. Парижская школа. – М., 2003.
47. Герц. В. Жан-Батист Грез. – П., 1948.
48. Григорьева Г.П. Японская художественная традиция. – М., 1979.
49. Гришелёва Л.Д. Формирование японской национальной культуры. – М., 1986.
50. Гуляев В.И. Города – государства Майя. – М., 1979.
51. Гусева Н.Р. Индуизм. – М.: Наука, 1977. 501с.
52. Дали С. Дневник одного гения. – М., 1997.
53. Дали С. Тайная жизнь Сальвадора, написанная им самим о себе и обо всем прочем. – М., 1996.
54. Дандамаев М.А., Луконин В.Г. Культура и экономика древнего Ирана. – М., 1980.
55. Данилевский Н.Я. Россия и Европа. – М., 1991. Гл. III-V (с.23-113).
56. Даниэль С.М. Сети для Прометея. Проблемы интерпретации формы в изобразительном искусстве. СПб., 2002.

57. Деларм Ж. Основные события Средневековья. – М., 2004.
58. Диснер Г.-И. Королевство вандалов. Взлет и падение. – СПб., 2002.
59. Дмитриева Н.А. Пикассо. – М., 1971.
60. Дневник Делакруа. Т. 1-2. – М., 1961.
61. Додс Э.Р. Язычник и христианин в смутное время: некоторые аспекты религиозных практик в период от Марка Аврелия до Константина. – СПб., 2003.
62. Древние цивилизации / Под ред.. Г.М. Бонгард-Левина. – М., 1989.
63. Древние цивилизации: от Египта до Китая / А.И. Павловская и др. – М., 1997.
64. Дьяков Л.А. Алессандро Маньяско. – М.
65. Европейское искусство XIX в. 1789-1871. («Памятники мирового искусства»). – М., 1975.
66. Елистратова А.А. Вильям Блей. – М., 1957.
67. Еремеев Ю.Е. Ислам: образ жизни и стиль мышления. – М.: Политиздат, 1990. – 288с.
68. Заблоцкая Ю. История Ближнего Востока в древности. – М., 1989.
69. Замятина А. Давид – М., 1936.
70. Замятина А.Н. Милле. М., 1959.
71. Зингерман Б.И. Парижская школа: Пикассо. Модильяни. Сутин. Шагал. – М., 1993.
72. Зингерман Б.И. Пикассо, Чаплин, Брехт, Хемингуэй // Образ человека и индивидуальность художника в западном искусстве XX века. – М., 1984.
73. Знамеровская Т.П. Хусепе Рибера. – М., 1981.
74. Золотов Ю.К. Пуссен. – М., 1988.
75. Золотов Ю.К. Фрагонар. – М., 1959.
76. Иванов К.А. Многоликое Средневековье – М., 1996.
77. Искусство XVIII века. – „Малая история искусств”. – М.: Дрезден, 1977.
78. Ислам в странах Ближнего и Средневекового Востока: Сб. ст./ под ред. Ю.В.Ганковского. – М.: Наука, 1982. – 238с.
79. Ислам. Исторические очерки / Под ред. С.М.Прозорова. – М., 1991. – 552с.
80. История Древнего Востока. – М., 1988.
81. История мирового искусства. – М., 1998.
82. История мировой культуры (мировых цивилизаций) /Под науч. ред. Г.В.Драча. – Ростов-на-Дону: Феникс, 2002. – 544с.
83. История религии: Учебник: В 2 т./ В.В.Винокуров, А.П.Забияко, З.Г.Лапина и др. – М.: Высшая школа, 2002. – Т.1. – 463с. – Т.2. – 639с.
84. История Средних веков. Т.1-2. / Под ред. С.П.Карпова. – М., 2005.
85. История стран и народов мира. Краткая художественная энциклопедия. В 5-ти томах. – М., 1962. – 1981.
86. История эстетической мысли. – М., 1985.
87. Історія української культури: У 2 т. - - К., 1987.

- 88.Калитина Н.Н. „эпоха реализма” во французской живописи XIX века. – Л., 1972.
- 89.Калінін Ю.А., Харьковщенко Є.А. Релігієзнавство: Підручник. – К.: Наукова думка, 1995. – 252с.
- 90.Каптерева Т., Биков В. Искусство Франции XVIII века. – М., 1969.
- 91.Карл Великий: реалии и мифы. Сб.ст. – М., 2001.
- 92.Карсавин Л.П. История европейской культуры. Т. 1-2. СПб., 2003.
- 93.Карсавин Л.П. Культура Средних веков. – М., 2003.
- 94.Кин М. Рыцарство. – М., 2000.
- 95.Кинжалов Р.В. Культура древних майя. – Л., 1971.
- 96.Кинясалов Р.В. Орел, Кецаль и крест: Очерки по культуре Мезоамерики. – СПб., 1991.
- 97.Кислюк К.В., Кучер О.М. Релігієзнавство. – К., 2004.
- 98.Китай в эпоху древности и в средневековье / Под ред. Е.Н.Ларичева. – Новосибирск: Наука, Сибирское отделение, 1970. – 286с.
- 99.Клауде Д. История вестготов. – СПб., 2002.
100. Кокото Ж. Пикассо // Кокото Ж. Тяжесть Батия. СПб., 2003.
101. Конрад Н.И. Запад Восток. – М.: Наука, 1972. – 496с.
102. Корнев В.И. Буддизм и его роль в общественной жизни стран Азии. – М.: Наука, 1993. – 169с.
103. Кочетов А.Н. Вселенная, время, пространство и мировоззрения буддистов // Философские науки. – 1978. – №2. – С.3-19.
104. Кривелев И.А. История религий. – М.: Мысль, 1988. – Т.1. – 445с. – Т.2. – 382с.
105. Крючкова В.А. Символизм в изобразительном искусстве. – М., 1994.
106. Кузнецов Ю.Д., Навлицкая Г.Б., Сырицин И.М. История Японии. – М., 1988.
107. Куликов В.С. Китайцы о себе. – М., 1989.
108. Культура Древнего Египта. – М., 1976.
109. Культурология. XX век. Словарь. – СПб.: Университетская книга, 1997. – 640с.
110. Культурологія: українська та зарубіжна культура / За ред. Заковича М.М. – К., 2004.
111. Лазарев В.Н. Портрет в европейском искусстве XVIII века. Основные направления и ведущие мастера. – М., 1999.
112. Ле Гофф Ж. Цивилизация средневекового Запада. – М., 1992; Екатеринбург, 2005.
113. Ле Корбюзье. Архитектура в XX веке. – М., 1970.
114. Литературно-эстетические концепции в России конца 19 – начала 20 вв. – М., 1975.
115. Лихачева В.Д. Искусство Византии IV-XVI вв. – М., 1986.
116. Лукьянов А.Е. Становление философии на Востоке: Древний Китай и Индия. – М.: Ун-т дружбы народов, 1989. – 187с.

117. Луния Б. История индийской культуры с древнейших времен до наших дней /Пер. с англ. В.А.Тюрина. – М.: Издательство иностранной литературы, 1960. – 567с.
118. Малицкая К.М. Веласкес. – М., 1960.
119. Мальчульский Г.К. Мисс ван дер Роэ. – М., 1969.
120. Мельвиль М. История ордена тамплиеров. – СПб., 2003; М., 2000.
121. Мень А. История религии: В поисках пути, истины и жизни. – Ч.2. – Магизм и единобожие. – М.: Слово, 1991. – 462с.
122. Мески Ж. Замки. – М., 2003.
123. Мещеряков А.Н. Древняя Япония: Буддизм и синтоизм. – М.: Наука, 1987. – 197с.
124. Мириманов В.Б. Искусство тропической Африки. – М., 1986.
125. Настенко И.А., Яшневу Ю.В. История Мальтийского ордена. Кн.1. – М., 2005.
126. Некрасова Е.А. Томас Гейнсборо. – М., 1990.
127. Никитюк О.Д. Франческо Гварди. – М., 1968.
128. Овчинников В. Своими глазами. – М., 1989.
129. Овчинников В. Своими глазами. – М., 1989.
130. Ожегов С.С. История ландшафтной архитектуры. – М., 1993.
131. Оля Б. Боги тропической Африки. – М., 1976.
132. Оппенгейм А.Л. Древняя Месопотамия. – М., 1990.
133. Очерки истории искусства. – М., 1987.
134. Пастуро М. Повседневная жизнь Франции и Англии во времена рыцарей круглого стола. – М., 2001.
135. Пауэлли Т. Кельты. Воины и маги. – М., 2004.
136. Пенроуз Р. Пикассо: Жизнь и творчество. – Минск, 2005.
137. Полікарпов В.С. Лекції з історії світової культури. – К., 2002.
138. Полікарпов В.С. Лекції з історії світової культури. – К.: Знання, 2002. – 359с.
139. Полюса евразийства – Л.П.Карсавин. Государство и кризис демократии; Георгий Флоровский. Евразийский соблазн. // Новый мир. – 1991. – №61. – С.180-211.
140. Попович М. Мировоззрение древних славян. – К., 1985.
141. Прокофьев В.Н. Гойя в искусстве романтической эпохи – М., 1986.
142. Прокофьев В.Н. Жак-Луи Давид. – М., 1960.
143. Прокофьев В.Н. О трёх уровнях художественной культуры Нового и новейшего времени (о проблемах и примитивах в изобразительных искусствах // Примитив и его место в художественной культуре Нового и Новейшего времени. – М., 1983.
144. Прокофьев В.Н. Теодор Жерико. 1791-1824. – М., 1963.
145. Прокофьев О.С. Искусство Индии. – М.: Искусство, 1964. – 231с.
146. Прусс И.Е. Западноевропейское искусство XVIII века. („Малая история искусств”). – М., 1974.
147. Райс Д.Т. Искусство Византии. – М., 2002.
148. Ревалд Дж. Постимпрессионизм. - Л.-М., 1962.

149. Рожин А.И. Сальвадор Дали: миф и реальность. – М., 1992.
150. Российская цивилизация. Энциклопедический словарь. – М., 2001.
151. Ротенберг Е.И. Западноевропейское искусство XVII века. Тематические принципы. М., 1989.
152. Руа Ж.Ж. История рыцарства. – М., 2001.
153. Рус А. народ Майя. – М, 1986.
154. Самосознание европейской культуры XX века: мыслители и писатели Запада о месте культуры в современном обществе. – М., 1991.
155. Слово и мудрость Востока: литература, фольклор, культура. – М.: Наука, 2006. – 582с.
156. Содди Д. Великие культуры Мезоамерики. – М., 1985.
157. Степанянц М. Мир Востока: Прошлое, настоящее, будущее. – М.: Восточная литература, 2005. – 375с.
158. Степанянц М.Т. Восточная философия: Вводный курс. Избранные тексты. – М.: Восточная литература, 2001. – 511с.
159. Стингл М. Государство инков. – М, 1986.
160. Тюляев С.И. Искусство Индии. – М.: Искусство, 1988. – 342с.
161. Феномен української культури. – К., 1997.
162. Фильштинский И.М., Шидфар Б.Я. Очерк арабо-мусульманской культуры. – М.: Наука, 1971. – 259с.
163. Холлингворд М. Искусство в истории человека. – М., 1993.
164. Шевнюк О.Л. Культурологія: Навч. пос. – К.: Знання-Прес, 2004. – 353с.
165. Яковлев Е.Г. Искусство и мировые религии. – М.: Высшая школа, 1985. – 287с.

Блок III. Прикладні і міждисциплінарні аспекти культурології.

Культурологічний аналіз мистецтва

1. Прикладна культурологія як сфера застосування культурологічних концепцій до аналізу конкретної гуманітарної проблематики.
2. Мистецтво як універсальний механізм культурної еволюції.
3. Культурологія та естетика.
4. Універсальність естетичного. Основні категорії естетики
5. Етика як галузь наукового знання, її предмет, завдання і категорії.
6. Образотворче мистецтво як феномен культури.
7. Еволюція образотворчого мистецтва Заходу: порівняльний аналіз середньовічного та ренесансного мистецтва.
8. Порівняльна характеристика барокового мистецтва та мистецтва класицизму в Європі.
9. Італійський Ренесанс: художні шедеври доби.
10. Стил ь маньєризм в культурі XVI століття.
11. Класицизм в архітектурі та образотворчому мистецтві. Стил ь «ампір» в культурі Європи, Росії, України.
12. «Художники-передвижники» як явище російської культури другої половини XIX століття.

13. Семантика «Храму» в іудейській культурі. Поняття «Скінії».
14. Специфіка арабо-мусульманського мистецтва. Семантика мечеті.
15. Морфологія медіамистецтва: відео-арт, нет-арт, діджитал арт (цифрове мистецтво), телекомунікаційне мистецтво, мистецтво відеоінсталяції, інтерактивне електронне мистецтво, мейл-арт, мобайл фон-арт, кліп-арт, софт-арт.
16. Специфіка бароко в Україні.
17. Мистецький постмодерн.
18. Особливості українського авангарду.
19. Драматургія і сценічне мистецтво доби античності.
20. Театр доби Середньовіччя. Театр і драматургія доби класицизму
21. Порівняльний аналіз розвитку театру доби романтизму (П.Меріме, А.де Мюссе, Л.Тік та ін.) та межі ХХ століття (Е.Ростан, Метерлінк, Г.Ібсен, С.Бернар, Г.Гауптаман).
22. Основні напрями розвитку театру ХХ століття (А.Камю, Ж.П. Сартр, Б.Брехт та гіпертеатр 90-х тощо).
23. Джерела та історичні етапи розвитку українського театру
24. Становлення музичної культури людства. Музична культура Середньовіччя та Відродження.
25. Музика бароко і класицизму. Музичні традиції романтизму.
26. Італійський неореалізм у кінематографі.
27. Міфологічні архетипи радянського кіно.
28. Етнокультурні архетипи в українському кіно. Феномен О.Довженка.
29. Героїчний епос. «Іліада» та «Одіссея» Гомера.
30. Література Італії епохи Відродження: Данте Аліг'єрі («Божественна комедія»). Життя та творчість Фр. Петрарки. Життя та творчість Дж. Бокаччо «Декамерон». Життя та творчість Фр. Рабле «Гаргантюа і Пантагрюель».
31. Життя і творчість В. Шекспіра та М.Сервантеса. Роман «Дон Кіхот».
32. Творчість Й.-В. Гете. Трагедія «Фауст». Фаустівський архетип в культурі Європи.
33. Еволюція світогляду і творчості Г.Гейне. «Книга пісень».
34. Література романтизму: В.Гюго, Дж. Байрон, О.С. Пушкін, Ю.Лермонтов, Е.По.
35. Французький реалізм та творчість О. Бальзака, Ф.Стендаля, Г.Флобера, Е.Золя.
36. Російський реалістичний роман: Ф. Достоевський, Л. Толстой, І. Тургенєв, Гончаров.
37. Англійський реалізм: В. Теккерей («Ярмарок втіхи»), Ч.Діккенс.
38. Символізм Шарля Бодлера, Рембо, Поля Верлена.
39. Інтелектуалізація художньої літератури початку ХХ століття: Джеймс Джойс, Марсель Пруст, Роберт Музиль.
40. Творчість Франца Кафки та літературний авангардизм.
41. Латиноамериканська література ХХ століття.
42. Постмодернізм у західній та українській літературі.

Література

1. Зайцев А.И. Культурный переворот в древней Греции. – Л.: Изд. Ленинград. Университета, 1985.
2. Рифтин Б.Л. От мифа к роману. – М.: Наука, 1979.
3. Абеляр П. История моих бедствий. – М., 1992.
4. Абуш А.Шиллер. - М., 1964.
5. Августин А. Исповедь. – М., 1991.
6. Аверинцев С. Древние цивилизации. – М., 1989.
7. Аквинский Фома. О сущем и сущности. // Историко-философский ежегодник. – М., 1998.
8. Алексеев М.П. Сравнительное литературоведение. - Л.: Наука, 1983.
9. Альтруїзм; Благо; Гедонізм. // Філософський словник соціальних термінів. / Під ред. Проф. Андрущенко В.П. – Київ-Харків, 2002. – Сс. 35, 93-95, 177-179.
10. Аникст А.А. Теория драмы на Западе в первой половине XIX в. Эпоха романтизма. – М., 1980.
11. Античная музыкальная эстетика. - М., 1960.
12. Аристотель. Этика к Никомаху. Сочинения. В 4 т. – М., 1983. – Т.4.
13. Асафьев Б. Музыкальная форма как процесс. Изд. 2-е. - Л., 1971
14. Бальзак О. Предисловие к “Человеческой комедии” (будь-яке видання).
15. Барсова И. Симфонии Густава Малера. - М., 1975.
16. Барт Р. Избранные работы. Семиотика. Поэтика. – М.: Прогрес, 1989.
17. Баткин Л. Итальянское Возрождение в поисках индивидуальности. - М., ~ 1989.
18. Бахтин М.М. Вопросы литературы и эстетики. – М.: Художественная литература, 1975.
19. Белецкий А.А. Лексиология и теория языкознания (ономастика). – Киев: Изд. Киевского университета, 1972.
20. Белкин А. Русские скоморохи. - М., 1975.
21. Бенедиктова Т.Д. Поэзия Уолта Уитмена. - М., 1982.
22. Бергер Л.Г. Эпистемология искусства. - М.: "Русский мир", 1997.
23. Бердяев Н.А. Философия свободы. Смысл творчества. – М., 1989.
24. Берковский Н.Я. Романтизм в Германии. – Л., 1973.
25. Біблія: Книги Святого письма Старого й Нового Заповіту. Вих. 31:18; 32:15; 16:34. Матв. 5;1-3, 38-48; 6:1-8.
26. Бодалев А.В. Личность и общение. – М., 1995.
27. Бонфельд М.Ш. Введение в музыкознание. - М., 2004.
28. Борецький М. Дон Педро Кальдерон де ла Барка: Віхи життя і

- творчості. // Зарубіжна література, 2000.- №9.
29. Бояджиев Г. От Софокла до Брехта за сорок театральных вечеров. – М., 1981.
  30. Бояджиев Г.Н. Мольер. Исторические пути формирования жанра высокой комедии. - М., 1967.
  31. Братко В.О. Проспер Меріме і Україна. // Всесвітня література В середніх навчальних закладах України. - 1997.- №11.
  32. Бродель Ф. Структуры повседневности. – М.: Прогрес, 1986.
  33. Бронин Е. Джоаккино Россини. - Л., 1986.
  34. Булат Т. Микола Лисенко. - К. 1973. д
  35. Булат Т. Український романс. - К. 1979
  36. Булаховська Ю.Л. Слов'янські літератури (польська, чеська, сербська, болгарська) у шкільному курсі всесвітньої літератури. - К., 1997.
  37. Булгаков С.Н. Свет невечерний. - М.: Республика, 1994.
  38. Вазарі Дж. Життєписи найславетніших живописців, скульптурів та архітекторів. – К., 1970.
  39. Ванслов В.В. Эстетика романтизма. - М., 1966.
  40. Ванслов В.В. Эстетика романтизма. – М., 1966.
  41. Варнеке Б.В. История античного театра. М.–Л., “Искусство”, 1940.
  42. Васильев Л.С. Проблемы генезиса китайской мысли. - М.: Наука, 1989.
  43. Вахрушев В.С. Концепция игры в творчестве Теккерея.// Научные доклады высшей школы. Филологические науки. - 1984, №3.
  44. Великий романтик. Байрон и мировая литература.- М., 1991.
  45. Вервес Г.Д. Адам Міцкевич в українській літературі. - К., 1965.
  46. Вервес Г.Д. Адам Міцкевич: Життя і творчість. - К., 1973.
  47. Вервес Г.Д. Українські переклади Адама Міцкевича.// Зарубіжна література. - 1999. - №2.
  48. Верли М. Общее литературоведение. - М.: Изд. Иностранной литературы, 1957.
  49. Вернадский В.И. Избранные труды по истории науки. - М.: Наука, 1981.
  50. Верцман И.Е. Ж.-Ж. Руссо. - М., 1976.
  51. Виппер Ю. Творческие судьбы и история. О западноевропейских литературах ХУ1 - первой половины ХІХ века. - М., 1990.
  52. Виппер Ю.Б. Проспер Меріме - романтик и новелист// Виппер Ю.Б. Творческие судьбы и история. - М., 1990.
  53. Виппер Ю.Б. Творческие судьбы и история.- М., 1990.
  54. Віктор Гюго в Україні. // Всесвітня література в середніх навчальних закладах України.- 1997. - №4.
  55. Вільсон Е. Неповторний світ Англії.// Зарубіжна література. -

- 1998.- №1.
- 56.Владими́рова Н.В. Історія театру Західної Європи і США. Програма-
- 57.Владими́рова Н.В. Історія театру Західної Європи і США. Програма-
- 58.Вовк Ф. Студії української етнографії та антропології. – К.: Мистецтво, 1995.
- 59.Вольтер Ф. Философские сочинения. – М., 1998.
- 60.Гейне Г. О театре и драматургии // Гейне и театр. – М.,1956.
- 61.Гельвеций К.А. – М., 1987.
- 62.Герасимчук Л. Перші контакти України з Байроном. // Українська мова і література в школі. - 1985. - №1, с.62-65
- 63.Герасимчук Л.Уолт Уїтмен. Розмова з сучасністю. // Дніпро - 1984.- №3.
- 64.Гете И. Об искусстве. – М., 1975.
- 65.Гиждеу СП. Лирика Генриха Гейне. - М., 1983.
- 66.Гизбург С. Очерки истории кино. – М., 1974.
- 67.Гликман И. Мольер . Критико-биографический очерк. - М.-Л., 1966.
- 68.Голенищев- Кутузов И.Н. Романские литературы. – М.: Наука, 1975.
- 69.Голенищев-Кутузов Е. Н. Творчество Данте и мировая культура. - М.,1971.
- 70.Голомшток И. Тоталитарное искусство. – М., 1994.
- 71.Гольдони К. Мемуары. – т. 1-2. – М.-Л., 1930 – 1931.
- 72.Горбунов А.М. Панорама веков. Популярная библиографическая энциклопедия. Зарубежная художественная проза от возникновения до 20 века.-М., 1991.
- 73.Гофман Э.-Т.-А. Необычайные мучения одного директора театра. (Будь-яке видання).
- 74.Гражданская литература от Шекспира до Шоу. - М., 1982
- 75.Грандель Ф. Бомарше. – М., 1946.
- 76.Грейвс Р. Мифы древней Греции. - М., 1992.
- 77.Гуляев Н.А. и др. История немецкой литературы, - М., 1975.
- 78.Гумбольдт В. Избранные труды по языкознанию. – М.: Прогрес, 1984.
- 79.Гусейнов А.А. Великие моралисты. – М., 1995.
- 80.Гусейнов А.А. Золотое правило нравственности. – М., 1988.
- 81.Гусейнов А.А. Иррлитц Г. Краткая история этики. – М., 1987.
- 82.Гусейнов А.А., Дубко Е.Л. Этика– М., 2002.
- 83.Гюго В. Предисловие к драме “Кромвель” (Будь-яке видання).
- 84.Державин К. Вольтер. – М., 1979.
- 85.Дживелегов А., Бояджиев Г. История западноевропейского театра от
- 86.Дживелегов А., Бояджиев Г. История западноевропейского театра от
- 87.Дидро Д. Беседы о «Побочном сыне». Парадокс об актере.// Эстетическая и литературная критика. – М., 1980.

88. Диоген Лаэртский. О жизни, учениях и изречениях знаменитых философов. – М., 1986.
89. Дмитрова Л. Підручна книга з історії всесвітнього театру. – Х., 1929.
90. Дмитрова Л. Підручна книга з історії всесвітнього театру. – Х., 1929.
91. Дмитрова Людмила. З історії всесвітнього театру: Підручна книга / За ред. і з вступн. увагами проф. О. Білецького. – К., 1929.
92. Драгоманов М.П. Борьба за духовную власть и свободу совести в ХУІ-ХУІІ столетии. // Выбранные. – К., 1991.
93. Драгоманов М.П. Два учителя. // Выбранные. – К., 1991.
94. Драгоманов М.П. Чудацькі думки про українську національну справу. // Выбранные. – К., 1991.
95. Эпохи історії музики в окремих викладах: В 2 ч./ Пер. з нім. та ред.-упор.
96. Еременко К.А. Музыка от ледникового периода до века электроники. - М.,
97. Скимов А. Дидро.- М., 1963.
98. Жоль К.К. Мысль. Слово. Метафора. – К.: Наукова думка, 1984.
99. Завадский К.М., Колчинский З.И. Эволюция эволюции. - Л.: Наука, 1977.
100. Закон України „Про захист суспільної моралі” // Газ. „Голос України”, 13 січня 2004 р.
101. Закс Л. о культурологическом подходе к музыке // Музыка. Культура.
102. Закс Л. Музыка в контекстах духовной культуры // Критика и музыкознание.
103. Зенгер Х фон. Стратегемы. О китайском искусстве жить и выживать. – М.: Прогресс, 1995.
104. Золтай Д. Этнос и аффект. - М.: Прогресс, 1977.
105. Иллюстрированная история мирового театра. Под редакцией Джона Расела Брауна. – М., 1999.
106. Интонация и музыкальный образ. - М., 1965.
107. Искусство" в системе культуры. - Л., 1987.
108. История западно-европейского театра / Под ред. С.С. Мокульского. - т.2.-М., 1957.
109. История западно-европейского театра. Под общ. ред. С.С. Мокульского. – Т. 1. – М., 1957.
110. История западно-европейского театра. Под общ. ред. С.С. Мокульского. – Т.І. – М., 1957.
111. История западноевропейского театра. Т. 3–4 / Под ред. С.С. Мокульского. Г.Н. Бояджиева и Е.Л. Финкельштейн. – М., 1963–1964.
112. История зарубежного театра. Под ред. Г.Н. Бояджиева и А.Г. Образцо-

113. История зарубежного театра. Под ред. Г.Н. Бояджиева и А.Г.Образцо-
114. История зарубежного театра. – Ч. 2–3 / Под общ. ред. Г.Н.Бояджиева, А.Г.Образцовой и А.А.Якубовського. – М.,1984.
115. История зарубежного театра. /Под ред. Г.Н. Бояджиева и А.Г.Образцо-
116. История зарубежного театра. Под ред. Г.Н. Бояджиева и А.Г.Образцо-
117. Історія філософії України: Хрестоматія. – К., 1993.
118. Кагарлицький Ю. Театр на века. Театр епохи Просвещения: тенденції і традиції. М., 1987.
119. Кагарлицький Ю. Шекспір и Вольтер. – М., 1980.
120. Каллистов Д.П. Античный театр. – Л., “Искусство”, 1970.
121. Кант И. Из лекций по этике. // Этическая мысль. – М., 1990.
122. Карнеги Д. Как завоевывать друзей и оказывать влияние на людей. – Минск, 1990.
123. Ким Ю. Обращена к человеку: [Об авторской песне] // Советская музыка. -1988.-№8.
124. Кино Италии. Неореализм. 193901961. – М.: Искусство, 1989.
125. Клековкін О. Античний театр. – К., 2004.
126. Клековкін О.Сакральний театр: Генеза. Форми. Поетика. – К., 2002.
127. Клековкін О.Сакральний театр: Генеза. Форми. Поетика. - К.,2002.
128. Клековкін О. Сакральний театр. Генеза. Форми. Поетика. - К.,2002.
129. Кнабе Г.С. Древний Рим – история и повседневность. - М.: Искусство, 1986.
130. Конен В. История зарубежной музыки. Вып. 3: Германия, Австрия, Италия, Франция,
131. конспект для вищ. навч. закл. культури і мистецтв. – Ч.1. – Львів, 2005.
132. конспект для вищ. навч. закл. культури і мистецтв. Ч.1., Львів, 2005.
133. Костюченко В.С. Классическая веданта и неоведантизм. - М.: Мысль, 1983.
134. Кропоткин П.А. Этика. Избранные труды. – М., 1991 .
135. Куманецкий К. история культуры Древней Греции и Рима. - - М., 1980.
136. Кун Т. Структура научных революций. – М.: Прогресс, 1975.
137. Левашова О. Едвард Григ. Очерк жизни и творчества. -М., 1978.
138. Левашова О. Пуччини и его современники. - М., 1980.
139. Левик Б. История зарубежной музыки. Вып. 2: вторая половина XVIII века. -М.: Изд-во "Музыка", 1966.
140. Левик Б. Ричард Вагнер. - М., 1978.
141. Лессинг Г.-Э. Гамбургская драматургия. – М.-Л.,1936.
142. Ливанова Т. Западноевропейская музыка XVII-XVIII вв. в ряду искусств.

143. Ливанова Т. История западноевропейской музыки до 1789 года. - Т. I, Т. II. - М., 1982.
144. Лисса З. Эстетика киномузики. - М., 1970.
145. Литературные манифесты западноевропейских романтиков. - М., 1980.
146. Лихачев Д., Панченко А. "Смеховой мир" Древней Руси. - Л., 1976.
147. Лосев А.Ф. Эстетика Возрождения. - М.: мысль, 1978.
148. Лотман Ю. Семиотика кино и проблемы киноэстетики. - М.: Искусство, 1973.
149. Лушина Я. Антонин Дворжак. - Л., 1961.
150. М., 1977.
151. Мазель Л. О природе и средствах музыки: Теоретический очерк. - М., 1983. Макаров А. Світло українського бароко. - К., 1994.
152. Мелетинский Е.М. Введение в историческую поэтику эпоса и романа. - М.: Наука, 1986.
153. Мень А.В. Тайна жизни и смерти. - М., 1992.
154. Минц. Девид Гаррик и театр его времени. - 1977.
155. Миф о Сизифе: эссе об абсурде // Сумерки богов. - М., 1989.
156. Михайлов А.В. Проблемы исторической поэтики в истории немецкой культуры. - М.: Наука, 1989.
157. Мокульский С. Гольдони, Гоцци, Альфьери // Итальянская литература. - М., 1966.
158. Монтень М. Опыты. - Кн. 1-3. - М. 1979-1981.
159. Музыкальная эстетика западноевропейского средневековья и Возрождения - М., 1966.
160. Музыкальная эстетика стран Востока. - М., 1967.
161. Набок И. Роккультура как эстетический феномен. Автореф. дис. ... д.-ра филос. Наук. - М, 1993.
162. Наливайко Д.С. Искусство: направления, течения, стили. - К.: Мистецтво, 1981.
163. Ницше Ф. По ту сторону добра и зла. - Избр. Произв.: В 2 т. - М., 1990. - Т.1.
164. Обломиевский Д.Я. Французский символизм. - М.: Наука, 1973.
165. Оливье-Вийон Р. Проблема смысла в кино. - Сборник ВНИИК, 1983.
166. Ольденбург С.Ф. Культура Индии. - М.: Наука, 1991.
167. Оссовская М. Рыцарь и буржуа. Исследования по истории морали. - М., 1987.
168. Пам'ятники этической мысли на Украине XVII-XVIII ст. - К., 1987.
169. Півторак Г. Українці: звідки ми та наша мова. - К.: Наукова думка, 1993.

170. Поршнева Б.Ф. О начале человеческой истории. – М.: Мысль, 1974.
171. Потебня А.А. теоретическая поэтика. М.: Высшая школа, 1990.
172. Пригожин Н., Стенгерс И. Порядок из хаоса. – М.: Наука, 1986.
173. Радциг С.И. Введение в классическую филологию. – М.: Изд. Московского университета, 1965.
174. Роллан Р. Берлиоз // Собр. соч. - Л., 1936.
175. Роллан Р. Гендель. - М., 1984.
176. Сартр Ж.П. Экзистенциализм – это гуманизм. // Сумерки богов. – М., 1989.
177. Семенов В.С. Бхагавадгита в традиции и современной научной критике. – М.: Наука, 1985.
178. Сковорода Г.С. Повне зібрання творів: У 2 т. – К., 1973.
179. Смолина К. Сто великих театров мира. – М., 2001.
180. Советская музыкальная литература. Вып 1. - М.: Музыка, 1981.
181. Соловцова Л. Джузеппе Верди. - М., 1981.
182. Соловьев В. Оправдание добра. Нравственная философия. // Соч. В 2 т. – Т.1. – М., 1992.
183. Сорджент У. Джаз. Генезис. Музыкальный язык. Эстетика. - М., 1987. Соллертинский И. Романтизм, его общая и музыкальная эстетика. - М., 1962.
184. Софронова Л.А. Поэтика славянского театра ХУП-ХУП вв. – М.: Наука, 1981.
185. Сохор А. Музыка как вид искусства. - М., 1970.
186. Сохор А. Эстетическая природа жанра в музыке. - М., 1968.
187. Стеблин-Каменский М.И. Миф. – Л.: Наука, 1976.
188. Степанов Ю.С. В трехмерном пространстве языка. – М.: Наука, 1985.
189. Ступников И. Девид Гаррикс. – Л., 1969.
190. Сухомлинский В.А. Хрестоматия по этике. – М., 1990.
191. Тальма Ф.-М. Мемуары. – М.; Л., 1961.
192. Тараканов М. Музыкальный театр Альбана Берга. - М., 1976.
193. Татаркевич В. О счастье и совершенстве человека. – М., 1982.
194. Ткаченко Г.А. Космос. Музыка. Ритуал. – М.: Наука, 1990.
195. Українські гуманісти епохи Відродження: Антологія: У 2 т. – К., 1995.
196. Уэстреп Дж. Пёрселл. - Л., 1980.
197. Фаминцын А. Скоморохи на Руси. - СПб., 1989.
198. Финкельштейн Е. Бомарше. – Л.-М., 1957.
199. Філософський словник соціальних термінів. / За заг.ред. Андрущенко В.П. – Київ-Харків, 2002.
200. Флоренский П. Иконостас. – М., 2004.

201. Флоренский П.А. У водоразделов мысли. – М.: Правда, 1990. Соч., т.2.
202. Фрид Э. Музыка в советском кино. -Л., 1967.
203. Фромм Э. Бегство от свободы. – М., 1990.
204. Фромм Э. Душа человека. Ее способность к добру и злу. // Душа человека. – М., 1992.
205. Хрестоматия по античной литературе. – Т. I. Греческая література / Под ред. Н.Ф.Дератани. 6-е изд. – М., 1958.
206. Человек. - Свердловск, 1988.
207. Чижевський Д. Нариси з історії філософії на Україні. – К., 1992.
208. Чмихав М. Давня культура. – К., 1994.
209. Шамаро А. Русское церковное зодчество: символика и стоки. – М., 1983.
210. Швейцер А. Благоговение перед жизнью. – М., 1994.
211. Шервин О. Шеридан. – М., 1978.
212. Шестаков В.П. Эстетические категории. – М.: Искусство, 1983.
213. Шиллер Ф. О трагическом. – Собр.соч. в 7-ми т., Т. 6. Статьи об эстетике. - М., 1957.
214. Шостром Э. Антикварнеги. – М., 1992.
215. Щербаківський В. Українське мистецтво. – К.: Либідь, 1995.
216. Эстетика немецких романтиков: философско-эстетические произведения немецких романтических мыслителей нач. XIX в. – М., 1986.
217. Эстетические идеи в истории зарубежного театра. – Сб. – Л., 1991.
218. Ю.С.Семенов. - Одеса: "Будівельник", 2003.

Блок IV. Методика викладання культурології.

1. Порівняльно-типологічний метод (підхід) в культурології (О.Шпенглер, М.Данілевський, А.Тойнбі, П.Сорокін).
2. Культурна компаративістика як методологія і метод досліджень культур Сходу.
3. Метод єдності логічного та історичного аналізу в культурології.
4. Функціоналістська парадигма в культурології. Наукова теорія культури Броніслава Маліновського.
5. Теорії генези культури в культурології.
6. Людина. Індивід. Особистість. Індивідуальність. Роль освіти в соціалізації та інкультурації.
7. Толерантність як визначальна риса екзистенційного діалогу. Діалог в педагогічному процесі.
8. Типологія знаків за Ч.Пірсом: розвиток семіотики в США.
9. Поняття «мова» та «мовлення», їх співвідношення. Семіологія у Ф.де Соссюра як джерело формування структуралізму.

10. Типологія культури як культурологічна проблема. Парадигма «Схід-Захід» як одна з типологій світової культури.
11. Основні тенденції еволюції парадигми діалогу культур Заходу і Сходу у ХХ ст.
12. Поняття парадигми за Т.Куном. Культурологічні парадигми за В.Розіним та А.Флієром. Парадигма як основа викладання культурології та написання підручників.
13. Проект «школи діалогу культур» В.С.Біблера: основні рівні шкільної освіти у «школі діалогу». Модель педагогічної комунікації у «школі діалогу».
14. Сократівська риторика та евристичні методи навчання.
15. Поняття полілогу. Плюральність та полілог як альтернатива діалогізму в сучасній гуманітарній освіті.
16. «Логіка смислу» Ж.Дельоза як модель педагогічного процесу.
17. Толерантність як основа постмодерністської аксіології. «Ліберальний іронік» за Р.Рорті як взірєць педагога-гуманітарія.
18. Синергетична парадигма культурологічної освіти: основні принципи та теоретики. Принцип самоорганізації у синергетиці і значення індивідуальної роботи.
19. Спеціалізований та загальноосвітній рівні викладання культурології. Специфіка викладання культурології у негуманітарних групах.
20. Наявні та проєктивні культурологічні дисципліни (за Епштейном – проєктивні).
21. Формування лекційного курсу з загальної культурології. Значення авторських спецкурсів в системі культурологічної освіти.
22. Сенс підготовки фахівця-культуролога, його особистісні перспективи та способи його використання в майбутньому: культуролог як кар'єра.
23. Відомі українські культурологи: імена, праці, сфера дослідницьких зацікавлень.
24. Відомі російські культурологи та культурологічні школи.
25. Співвідношення викладання, теоретичної та прикладної (мистецької) діяльності у житті «ідеального» культуролога. Арт-простір та медіа-простір як поле конструювання ідентичності культуролога.
26. Навчальна література з культурології: першоджерела, підручники, посібники. Аналіз російських та українських підручників з курсу «Культурологія» (на 1-2 прикладах).
27. Культурологічне ставлення до тексту. Робота із текстом та навчання інтерпретації. Деконструкція Ж.Дерріда як спосіб інтерпретації тексту.
28. Специфіка культурологічного семінару. Нетрадиційні форми проведення занять з культурологічних дисциплін. Рольова гра на культурологічному занятті: методи та приклади.
29. «Віртуальна освіта». Найвідоміші культурологічні сайти, огляд.

30. Поняття «культурологічної дисципліни» в системі шкільної освіти. Світова художня культура у Росії та шкільні культурологічні курси в Україні: спільне та відмінне.
31. Основні принципи побудови культурологічного уроку та його відмінності від побудови заняття в університеті.
32. Специфіка культурологічного підходу до викладання культурологічних дисциплін: художньої культури, історії релігій, естетики, етики та ін. предметів гуманітарного циклу у школі.

Література

1. Балл Г. Категорія культури у визначенні орієнтирів освіти / Г.Балл // Діалог культур: Україна у світовому контексті: Філософія освіти. – Вип.8. – Львів, 2002. – С. 122-131.
2. Бахтин М.М. Литературно-критические статьи. – М.: Художественная литература, 1986. – 541 с.
3. Бахтин М.М. Проблемы поэтики Достоевского. – М.: Советская Россия, 1979.
4. Бенедикт Р. Модели культуры // Культурология: Дайджест. – 2005. - № 1 – С.108-134.
5. Библер В. С. Нравственность. Культура. Современность (Философские размышления о жизненных проблемах). - М.: Знание, 1990.
6. Библер В.С. На гранях логики культуры. Книга избранных очерков / Владимир Соломонович Библер. – М. : Русское феноменологическое общество, 1997. – 440 с.
7. Бубер М. Два образа веры: Пер. с нем. – М.: Республика, 1995. – 464 с.
8. Вальденфельс Б. Топографія Чужого: Студії до феноменології Чужого. – К.: ППС-2002, 2004.
9. Гадамер Г.-Г. Істина і метод: У 2-х т. – Т. 1: Основи філософської герменевтики / Пер. з нім. О. Мокровольського. – К.: Юніверс, 2000.
10. Гадамер Г.-Г. Читання і перекладання // Гадамер Г.-Г. Герменевтика і поетика: Вибрані твори / Пер. з нім. – К.: Юніверс, 2001 – С. 145-152.
11. Гирц К. Глубокая игра: заметки о петушиных боях у балинцев // Гирц К. Интерпретация культур. М.: РоссПЭН, 2004. – с.478-522.
12. Гирц К. Интерпретация культур. М.: РоссПЭН, 2004.
13. Гончаренко С. Наука й навчальний предмет // Шлях освіти. – 2006. – № 1. – С. 8-14.
14. Зязюн І. Педагогічна майстерність – особистісно центрована діяльність // Педагогіка духовності: поступ у третє тисячоліття: Матеріали міжнародної наукової конференції: 19 квітня 2005 р. – К.: НПУ ім. М.П.Драгоманова, 2005. – С. 113-123.

15. Зязюн І. Філософія педагогічної діяльності у професійній освіті / І. Зязюн // Діалог культур: Україна у світовому контексті: Філософія освіти. – Вип.8. – Львів, 2002. – С. 4-14.
16. История культурологии: учебник для аспирантов и соискателей ученой степени кандидата наук / под ред. д-ра филос. наук, проф. А.П. Огурцова. – М.: Гардарики, 2006. – 383с.
17. Культурология. XX век. Словарь / Гл. ред. С.Я. Левит. – Спб.: Университетская книга, 1997.
18. Левінас Е. Між нами. Дослідження. Думки-про-іншого. К.: Дух і літера, Задруга, 1999.
19. Лотман Ю.М. Культура и взрыв. – М.: Гнозис, Издательская группа «Прогресс», 1992. – 271 с.
20. Малахов В. Право бути собою. – К.: Дух і Літера, 2008. – С. 247-254.
21. Операйло С. Принципи добору змісту культурологічної педагогічної освіти // Шлях освіти. – 2006. – № 2. – С. 13-16.
22. Основні засади розвитку вищої освіти України в контексті Болонського процесу: документи і матеріали 2003 – 2004 рр. / За ред.. В.Г.Кременя. – Тернопіль: Видавництво Тернопільського державного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка, 2004. – 146 с.
23. Рікер П. Навколо політики / Пер. з франц. - К.: Дух і літера, 1995.
24. Рікер П. Толерантність, нетолерантність, неприйнятне // Рікер П. Навколо політики / Пер. з франц. В. Андрушка, О. Мокровольського, А. Плеханової та ін. - К.: Дух і літера, 1995. - С. 313-332.
25. Хьюбнер Б. Произвольный этос и принудительность эстетики: Пер. с нем. – Минск: Пропилеи, 2000. - 152 с.
26. Целма Е.М. Автор и текст: проблема встречи // М.М.Бахтин и проблемы методологии гуманитарного знания. – Петрозаводск, 2000. – С. 98-115.
27. Эпштейн М. Знак пробела. О будущем гуманитарных наук. – М.: Новое литературное обозрение, 2004.
28. Аверинцев С.С. София-Логос. Словарь. – К.: Дух і літера, 2001 – 460 с.
29. Більченко Є. Культурологічні виміри Болонського процесу (М. Драгоманов і сучасність) // Наукові записки НПУ імені М.П. Драгоманова. Педагогічні та історичні науки. – № 64. – К.: НПУ. – 2006. – С. 24-29.
30. Більченко Є.В. Проблема тексту культури в змісті освіти // Шлях освіти. – 2007. – №3. – С. 8-12.
31. Більченко Є.В. Модель освіченої людини в контексті діалогу культур // Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова. – Серія 7: Релігієзнавство. Культурологія. Філософія: [зб. наукових праць] / ред.. рада: В.П. Андрущенко (голова) ; М-во

- освіти і науки, Нац. пед. ун-т імені М.П. Драгоманова. – К.: Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2009. – Вип.. 22(35). – С. 26-35.
32. Булгаков М.А. Избранное. – М.: Просвещение, 1991. – 384 с.
33. Грофф С., Ласло Э., Рассел П. Революция сознания: Трансатлантический диалог: Пер. с англ. – М.: ООО “Издательство АСТ”, 2004.
34. Лотман Ю.М. Проблема византийского влияния на русскую культуру в типологическом освещении / Ю.М. Лотман // Византия и Русь. – М., 1989. – С. 227-235.
35. Пелагеша Н.Є. Болонський процес як соціокультурний механізм формування європейської ідентичності // Політологічні, соціологічні та психологічні виміри перехідного суспільства: як зробити реформи успішними: Збірник матеріалів Третьої міжнародної наукової конференції 22-24 червня 2006 року. – Т. 1. – Суми, 2006. – С. 17-20.
36. Релігійна багатоманітність та міжкультурна освіта : [навчальний посібник / за ред. Джона Кіста.]– Львів : ЗУКЦ, 2008. – 160 с.
37. Степанянц М.Т. Мир Востока: Философия: Прошлое, настоящее, будущее: Монография. – М.: Восточная литература, 2005 – 375 с.
38. Шохин В.К. Древняя Индия в культуре Руси (XI – середина XV в.): Источниковедческие проблемы. – М.: Издательство «Наука», Главная редакция восточной литературы, 1988. – 336 с.
39. Kipling R. The Ballad of East and West // Kipling R. Poems. Short Stories. – Moscow: Raduga Publishers, 1983.
40. Kozyrev F. The roles of dialogue in religious education: A Russian perspective // Education, Religion and Society: Essays in honour of John M. Hull. – London and New-York: Routledge, Taylor and Francis Group. – 2007.
41. Kozyrev F. The roles of dialogue in religious education: A Russian perspective // Education, Religion and Society: Essays in honour of John M. Hull. – London and New-York: Routledge, Taylor and Francis Group. – 2007.
42. Roebben Bert. Fellowship of *fate* or *faith*: religious education and citizen education in Europe // Journal of Beliefs & Values. – Vol. 29. – 2008. – № 2. – P. 207-211.

III. Критерії оцінювання відповідей абітурієнтів на фаховому екзамені.

Тривалість підготовки до усної відповіді на фаховому випробуванні може становити 30-40 хвилин.

Максимальна кількість набраних балів при фаховому випробуванні та правильних відповідях на всі завдання – 200. Студентам забороняється заходити до аудиторії, в якій проводиться екзамен, після 30 хвилин з початку його проведення. Студентам не дозволяється залишати екзаменаційну аудиторію протягом перших 30 хвилин іспиту, за винятком, якщо вони завершили всі передбачені іспитом процедури і на цій підставі отримали дозвіл екзаменатора.

Студентам забороняється брати до екзаменаційної аудиторії будь-які книжки, зошити, папери, а також портфелі, сумки, інші речі, в яких ці книжки або папери можуть знаходитися.

Будь-який студент, який здійснив:

а) спробу занести ці речі до екзаменаційної кімнати або ж скористатися цими матеріалами під час іспиту

б) спробу отримати безпосередньо чи опосередковано допомогу іншого слухача, або допомогти іншому студентові буде позбавлений права складати іспит. На вимогу екзаменатора студент повинен терміново залишити екзаменаційну аудиторію.

Під час проведення іспиту студентам забороняється спілкуватися одним з одним. Всі питання з'ясовуються через екзаменатора.

Критерії оцінювання

відповідей абітурієнтів Інституту філософської освіти і науки на вступному фаховому випробуванні з «Культурології»

<i>Рівень</i>	<i>Кількісна характеристика рівня</i>	<i>Характеристика відповіді абітурієнта</i>
Низький	100 – 123 бали	Абітурієнти, які виявили прогалини в знаннях основного програмного матеріалу, припустилися принципових помилок у виконанні завдань, передбачених програмою. Як правило, оцінка “незадовільно” виставляється слухачам, які не здатні продовжувати навчання або розпочати професійну діяльність по закінченні навчання без додаткових занять за відповідною програмою.
Задовільний	124 – 149 балів	Абітурієнти, які виявили знання основного програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання і професійної роботи, здатні виконувати завдання навчальної програми і знайомі з основною літературою, що рекомендована програмою. Як правило, оцінка “задовільно” виставляється слухачам, які допустили незначні огріхи у відповідях при складанні іспиту чи при виконанні екзаменаційних завдань, але мають необхідні знання і спроможні з допомогою викладача виправити допущені помилки. Оцінка «задовільно» виставляється студентам, які за умов ознайомлення із загальними положеннями дисципліни допускають логічні помилки у висвітленні її проблемних аспектів, але при цьому виявляють здатність виправляти допущені помилки за допомогою викладача.
Достатній	150 – 174 балів	Абітурієнти виявляють повне знання програмного матеріалу, успішно виконують завдання навчальної програми, засвоїли зміст основної рекомендованої літератури. Абітурієнти виявляють систематичний характер знань з теми іспиту, здатен самостійно їх поповнювати та оновлювати в процесі подальшої навчальної роботи та професійної діяльності, це абітурієнти які в повному обсязі оволоділи навчальним матеріалом бакалаврату з відповідних програмних блоків, здатні вільно оперувати базовими

		поняттями та категоріями, здійснювати порівняльну характеристику основних концепцій та методологічних напрямів, але при цьому відчують труднощі в творчому переосмисленні засвоєних знань, синтезуванні повних самостійних висновків та узагальнень.
Високий	175 – 200 балів	Абітурієнти розуміють взаємозв'язок основних понять теми, їх значення для професії викладача, філософа, культуролога і виявили творчі здібності у використанні програмного матеріалу, демонструють грамотне посилання на джерела та вихід на рівень теоретичних узагальнень та критичного аналізу.

Укладачі - фахівці фахової атестаційної комісії Інституту філософської освіти і науки НПУ імені М.П.Драгоманова:

Меднікова Г.С., професор кафедри культурології;

Більченко Є.В., доцент кафедри культурології;

Кирилова О.О., доцент кафедри культурології.